

Türk Futbol Tarihinde Bir İlk: Galatasaray'ın UEFA Kupası Şampiyonluğu

Erdal Korkmaz*

Giriş

Galatasaray'ın UEFA Kupası şampiyonluğuna değinmeden önce dünyada futbolun gelişimi, Türk tarihinde futbol ve Türk takımlarının Avrupa kupalarına katılım sürecine değinmenin konuyu anlamak ve anlamlandırmak açısından önemli olacağı değerlendirilmektedir.

Futbol, on bir oyuncudan meydana gelen ve iki takım arasında bir top ile oynanan bir spor dalıdır¹. Futbol kelimesi Türkçeye, İngilizcedeki “foot” (ayak) ve “ball” (top) sözcüklerinin bir araya getirilmesi ile oluşturulan “football” kelimesinden geçmiştir². Dünya tarihine bakıldığında futbolun ilk olarak nerede ve ne zaman başladığına dair tam ve net bir bilgi mevcut değildir. Bu kapsamda bakıldığında futbolun; Çin, Hindistan, Japonya, Amerika, Yunanistan ve İngiltere’de başladığı iddiaları söz konusudur. İlgili iddialar kapsamında M.Ö. 100 yıllarında Yunanistan’ın şehir devletlerinden Sparta’da futbol oynandığı ve on beşer kişilik takımların tüy ve kıl doldurdukları torbalarla maç yaptıkları ifade edilmektedir³.

İlk örnekleri Yunanistan’da görülen bu oyunun, Hz. İsa’nın doğumundan sonra Roma İmparatorluğu sınırları içerisinde de “harpastum” adıyla

* Dr.Öğt.Üyesi, Milli Savunma Üniversitesi Hava Harp Enstitüsü, İstanbul/TÜRKİYE
erdalkorkmaz.01@gmail.com <https://orcid.org/0000-0003-3260-9403>
DOI: 10.37879/978-975-17-6294-8.2025.485

1 Tuna Ayran, *Ofsayt Kuralı İle Ofsayt Kuralı Olmadan Oynanan Futbol Oyunundaki Maç Analizi Sonuçlarının İncelenmesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara 2006, s.1.

2 *etimolojiturkce.com*, Erişim Tarihi: 26 Şubat 2024, Saat: 13.20

3 Turgut Arslan, *Futbol Oynanan Farklı Zeminlerin Futbolcuların Fiziksel Performansları Üzerine Etkisi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Bolu 2009, s.8.

oynandığı belirtilmektedir. Bu oyun, oyuncuların aldıkları değişik görevlerden dolayı günümüzdeki futbol maçları için bir başlangıç kabul edilmiştir. Ancak modern futbolun temelleri, İngilizler tarafından atılmıştır. Bu kapsamda modern futbolun kuruluşu, İngiltere’de “Football Association” (Futbol Birliği)’in 26 Ekim 1863’te oluşumuna bağlanmıştır. Football Association, dünyada kurulan ilk millî federasyon olarak kabul edilmiştir. İngilizler, dönem içerisinde hâkimiyet kurdukları ülkelere futbol birliği aracılığı ile bu kültürlerini taşıyarak futbolun uluslararası bir spor dalı olmasına aracı olmuştur. Dünyanın diğer ülkelerinde de zaman içerisinde bir spor dalı olarak futbol öne çıkmıştır. Bu durum futbolun yaygınlaşmasına paralel olarak, ilk kez 1872 yılında İngiltere ile İskoçya arasında 0-0 biten millî bir maç oynanmasına zemin hazırlamıştır⁴.

Zaman içerisinde futbolun kural ve kaideleri iyice yerine oturmuştur. Bu kapsamda, 1886 yılında kalecilerin görevleri belirlenmiş, 1890 yılında orta ve yan hakemler onaylanmış, 1891 yılında da penaltı benimsenmiş ve kalelere file konulmuştur. 1893 yılında kaleciye şiddetli şarj yasaklanmış, 1896 yılında da hakemlerin yetkileri arttırılmıştır. 1899 yılında takımlar on birer kişi, saha ölçüleri 118,4x91,4 metre ve maç süresinin 90 dakika olması genel kabul görmüştür. 1900 yılında topun ağırlığının 368-425 gram olmasına karar verilmiş, 1902 yılında da saha ölçüleri, topun çevresi ve ağırlığı günümüzdeki standartlarına getirilmiştir⁵. Futbolun yaygınlaşmasına bağlı olarak 1904 yılında Dünya Futbol Federasyonlarının bir araya gelmesiyle FIFA (Federation International de Football Association), 1954 yılında da Avrupa Futbol Birliği (UEFA) kurulmuştur⁶.

Türk futbol tarihine bakıldığında modern futbolun XIX. yüzyılda İngiliz tüccar aileleri aracılığı ile Osmanlı ülkesine girdiği görülmektedir. İngilizler, ticari faaliyetleri sırasında eğlenmek maksadıyla bu oyunu oynamaya ve tanıtmaya başlamıştır⁷. Bu süreç İngilizler tarafından 1890 yılında

4 Ayrıntılı bilgi için bakınız: Ümit Urartu, *Futbol, Teknik, Taktik, Kondisyon*, İnkılâp Kitabevi, İstanbul 1987.

5 Ahmet Onur Argon, Recep SürhatMüniroğlu, “Farklı Liglerde Mücadele Eden Profesyonel Futbol Takımlarının Taktik Antrenman Durumlarının Belirlenmesi”, *Futbol Bilim ve Teknoloji Dergisi*, C 6, S. 4, Ankara 1999, s.15-22.

6 Ayrıntılı bilgi için bakınız: Dursun Güler, *Kayseri Bölgesinde Futbol Liglerine Katılan Spor Kulüplerinin Çalışma Şartları ve Sporcu Kaynakları*, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Kayseri 1996.

7 Kurthan Fişek, “Türkiye’de Spor”, *Cumhuriyet Dönemi Türkiye Ansiklopedisi*, C 8, İletişim Yayınları, İstanbul 1983, s.2177-2178.

İzmir'de "Football and Rugby" adlı Osmanlı tarihinin ilk futbol kulübünün kurulmasına zemin hazırlamıştır. İngilizlerin başlattığı bu spor, zamanla İzmir'deki Rum ve Türk gençleri arasında da yayılmaya başlamıştır. Bu sırada 1895 yılında İstanbul'da İngiliz ve Rum gençler tarafından da bir futbol kulübü kurulmuştur⁸. 1897 yılında İzmir ve İstanbul takımları arasında ilk şehirlerarası futbol müsabakaları oynanmıştır⁹.

Osmanlı Devleti'nde Türkler tarafından kurulan ilk futbol takımının 1901'de Black Stocking (Siyah Çoraplılar) olduğu iddia edilmektedir. Bu takımın kuruluşunda Fuat Hüsni Bey ile Reşat Danyal Bey'in etkili olduğu, ancak bu kulübün dönemin şartları içerisinde varlığını devam ettiremediği vurgulanmaktadır¹⁰. 1903 yılında bir İngiliz olan James Lafontain önderliğinde İstanbul Futbol Birliği ve ardından da 1904'te İstanbul Futbol Ligi başlamıştır¹¹. 1905 yılında Mekteb-i Sultani (Galatasaray Lisesi) öğrencilerinin girişimi ile Ali Sami Yen önderliğinde Galatasaray kurulmuştur. Galatasaray, 1906-1907 sezonunda İstanbul Ligne katılan ilk Türk takımı olmuştur¹². 1907 yılında bir diğer futbol kulübü olan Fenerbahçe kurulmuştur¹³. Beşiktaş, 1903 yılında jimnastik kulübü olarak kurulmuş, 1910 yılında bünyesine futbolu da dâhil eden bir başka Türk kulübü olmuştur¹⁴.

Türk futbol kulüpleri zaman içerisinde kurumsallaşmış ve köklü bir yapıya dönüşmüştür. Bu kapsamda 1923 yılında "*Futbol Heyet-i Müttehidesi*" adıyla Türk Futbol Federasyonu kurulmuştur. 1952 yılında da profesyonellik kabul edilmiştir¹⁵. Bu sırada Türk futbol kulüpleri ilk kez Avrupa Kupalarına 1956 yılından itibaren katılmaya başlamıştır. Bu kapsamda Avrupa Futbol Birliği (UEFA) tarafından düzenlenen Avrupa Kupasına ilk kez Galatasaray

8 Hüseyin Çağdaş Batmaz, Sebahattin Devcioğlu, Talha Murathan, "Türkiye'de Futbolun Kurumsal Değişimi", *Sportmetre*, C 15, S. 2, Yıl: 2017, s.49.

9 İlker Aktütün, "Oyundan Siyasete: Türkiye'de Futbolun Doğuşu", *İktisat Dergisi*, S. 463-468, İFMC Yayını, İstanbul 2005, s.3.

10 Caner Sancaktar, "Türkiye'de Modernleşme Siyaset ve Futbolun Doğuşu", *Bilgi ve Bellek Dergisi*, S. 8, s.166.

11 Ahmet Talimciler, "Türkiye'de Futbolun Örgütlenmesi", *İktisat Dergisi*, S. 463-468, s.11.

12 Ayrıntılı bilgi için bakınız: Melih Şabanoğlu, *Kuruluş: Mekteb-i Sultani'den Galatasaray Spor Kulübü'ne Türkiye'de Futbolun Erken Çağı (1904-1907)*, Vakıfbank Kültür Yayınları, İstanbul 2018.

13 Ayrıntılı bilgi için Bk: Altan Tanrıkulu, *Fenerbahçe Tarihi*, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul 2003.

14 Nejla Günay, "Osmanlı Devleti'nde Kurulan Spor Cemiyetleri ve Jimnastik Derslerinin Milliyetçilik Hareketlerindeki Rolü", *Belleten Dergisi*, C 81, S. 292, Yıl: 2017, s.921.

15 Batmaz, Devcioğlu, Murathan, agm., s.52.

katılmıştır¹⁶. Ancak, 2000 yılına kadar herhangi bir Türk futbol takımı kupa alma başarısı gösterememiştir.

Bu çalışmada, Türk futbol tarihinde bir ilki başararak UEFA Kupasını müzesine götüren Galatasaray'ın şampiyonluğuna tetkik ve araştırma eserler ile süreli yayınlar üzerinden yer verilecektir.

1. Şampiyonluğa Giden Yol

Galatasaray'ın UEFA Kupası Şampiyonluğuna giden yolda birçok Avrupa takımı ile maçlar yaptığı görülmektedir. 2000 yılındaki UEFA Şampiyonluğu öncesinde Galatasaray, üç yıl üst üste Türkiye Futbol Ligi'nde şampiyon olmuş ardından da hedefini Avrupa'da şampiyonluk olarak belirlemiştir.

Galatasaray o dönemde sezonu, Avrupa'da şampiyonluk parolası ile temmuz ayında açmış ve öncelikle Şampiyonlar Ligi'nde mücadele hakkı olduğu için bu kulvardaki maçlara yoğunlaşmıştır. Galatasaray'ın Şampiyonlar Ligi'ne katılabilmesi için bir ön eleme maçı oynaması gerekmiştir. Rakip olarak da karşısına kurada Avusturya'nın Rapid Wien takımı çıkmıştır¹⁷. Galatasaray, Şampiyonlar Ligi ön eleme maçı kapsamındaki ilk maça Avusturya'da çıkmıştır. Maç Avusturya'nın, Ernst Happel Stadı'nda oynanmıştır. Galatasaray, deplasmanda oynadığı bu maçı 3-0'lık bir skorla kazanmıştır. Maçtan sonra yapılan yorumlarda Galatasaray'ın turu garantilediği ifade edilmiştir. İş artık garanti denirken, Marmara'yı yıkan 7.4'lük İzmit Depremi meydana gelmiştir. Bu durum, Rapid Wien'li futbolcuların Türkiye'ye gelmek istememesine sebep olmuştur. Depremden sonra futbolcuların birçoğu, tesisler içerisinde çim sahada kurulan çadırlarda konaklamak zorunda kalmıştır. Bu travmatik durum ve olumsuz şartlara rağmen, Ali Sami Yen Stadı'nda oynanan maçı Galatasaray 1-0 kazanmıştır. Bu galibiyetle Galatasaray, Şampiyonlar Ligi vizesini kazandığı iki maç sonunda almıştır¹⁸.

Ön eleme maçları sonunda Şampiyonlar Ligi grup kuraları çekilmiştir. Kura sonunda Galatasaray; İngiltere'den Chelsea, İtalya'dan Milan ve Almanya'dan Hertha Berlin'in olduğu gruba düşmüştür. Şampiyonlar Ligi grup maçlarının ilki 1999 yılı Eylül ayında İstanbul Ali Sami Yen Stadı'nda Hertha Berlin takımı ile oynanmıştır. Maç iki takımın 2-2'lik beraberliği ile sonuçlanmış

16 www.galatasaray.org, Erişim Tarihi: 27 Şubat 2024, Saat: 11.00.

17 *Hürriyet Gazetesi*, 18 Mayıs 2000, s.36.

18 *Cumhuriyet Gazetesi*, 17 Mayıs 2000, s.19.

ve her iki takımın birer puan alması ile ilk maçlar bitmiştir¹⁹. Ardından gelen Şampiyonlar Ligi grup maçı Milano'da Milan ile oynanmıştır. Bu maç Milan'ın 2-1'lik galibiyeti ile sonuçlanmış ve Galatasaray İstanbul'a puansız dönmüştür²⁰. Milan maçından sonra Galatasaray, İngiltere'de Chelsea ile karşılaşmıştır. Bu maç, Galatasaray'ın iyi oynamasına karşın 1-0'lık mağlubiyeti ile sonuçlanmıştır²¹.

Galatasaray, Şampiyonlar Ligi grup maçlarındaki ikinci Chelsea maçını İstanbul'da oynamıştır. Maç öncesinde Galatasaray Teknik Direktörü Fatih Terim basına yaptığı açıklamada; "Chelsea, Sami Yen cehenneminden çıkmaz..." demiştir. Ancak maç, Galatasaray'ın istediği gibi gitmemiş ve maç 5-0'lık bir sonuçla Chelsea lehine sonuçlanmıştır²². Bu sonuç Chelsea'nin menajer-futbolcusu Gianluca Vialli'yi bile şaşırtmıştır. Kendisi yaptığı açıklamada; "Rüyamda görsem inanamayacağım bir sonuç" demiştir²³.

Chelsea maçı sonrasında Galatasaray, diğer Şampiyonlar Ligi grup eleme maçı için Almanya'ya gitmiş ve burada Hertha Berlin ile karşı karşıya gelmiştir. Berlin'de oynanan maçı Galatasaray 4-1'lik skorla kazanmış ve böylece gelecek maçlar için umut tazelemiştir. Bu maç bir anlamda UEFA Kupası şansının müjdecisi olmuş, ancak bu müjdenin devamı için Galatasaray'ın Milan'ı İstanbul'da yenmesi şart olmuştur. Galatasaray'ın İstanbul'daki Milan maçı, trajik olarak şekillenmiştir. Milan oyuna ciddi başlamış ve iki kez öne geçmiştir. Neticede Galatasaray'ın gayretleri ile son dakikalarda gelen golle maç 2-2'ye getirilmiştir²⁴. İlerleyen dakikalarda bir penaltı kazanılmış ve maçı önde kapama imkânı doğmuştur. İlgili dönemde Galatasaray'ın penaltılarda yaşadığı sıkıntılara rağmen, vuruş gol olmuş ve maç Galatasaray'ın 3-2'lik üstünlüğü ile sona ermiştir. Bu maçın kazanılması ile Galatasaray, yoluna üçüncü olarak UEFA Kupası'nda devam etme şansı yakalamıştır²⁵.

Galatasaray, Milan maçı ile Şampiyonlar Ligi defterini kapamış ve UEFA Kupası maçlarına yatay geçiş yapmıştır. Milan maçından sonra bir açıklama yapan Galatasaray Teknik Direktörü Fatih Terim; "UEFA'ya kaldık,

19 *Hürriyet Gazetesi*, 18 Mayıs 2000, s.36.

20 *Fotomaç Gazetesi*, 18 Mayıs 2000, s.1-2.

21 *Cumhuriyet Gazetesi*, 17 Mayıs 2000, s.19.

22 *Hürriyet Gazetesi*, 18 Mayıs 2000, s.36.

23 *Cumhuriyet Gazetesi*, 17 Mayıs 2000, s.19.

24 *Hürriyet Gazetesi*, 18 Mayıs 2000, s.36.

25 *Cumhuriyet Gazetesi*, 17 Mayıs 2000, s.19.

yolumuz finale kadar gider.” diyerek, takımına olan inanç ve güvenini ortaya koymuştur. UEFA Kupası torbalarında Galatasaray’ın ilk rakibi İtalyan futbol kulübü Bologna olmuştur. İlk maçın deplasmanda olması avantaj olarak lanse edilmesine karşın Galatasaray, zorlu bir 90 dakika oynamış ve sonuçta maç 1-1’lik bir skorla sona ermiştir. Rövanş maçı İstanbul’da idi ve Galatasaray’a 0-0’lık bir skor yetiyordu. İstanbul’daki maçta Galatasaray öne geçmiş, ancak daha sonra Bologna’nın golü ile maça eşitlik gelmiştir. Maçın böyle biteceği düşünülürken Galatasaray’ın golü gelmiş ve maç Türk takımının üstünlüğü ile sona ermiştir. Bologna’dan sonra Galatasaray’ın rakibi Almanya’nın Borussia Dortmund takımı olmuştur. 2 Mart 2000 tarihinde Almanya’daki Westfalen Stadı’nda oynanan maç, bu ülkede ve Avrupa’da yaşayan Türklerin desteği ile şekillenmiştir. Neticede Galatasaray, 2-0’lık bir skorla maçı kazanmış ve İstanbul’a avantajlı bir skorla dönmüştür. İstanbul’daki maç 0-0 sonuçlanmış ve Galatasaray bu turu geçerek, adını UEFA Kupası çeyrek finaline yazdırmıştır²⁶.

Galatasaray’ın ilk sekiz içerisindeki rakibi İspanyol Boğası olarak nitelendirilen Real Mallorca takımı olmuştur. Maçların zorlu geçeceği ön görülürken Galatasaray, ilk maçı deplasmanda oynamıştır. Tahminlerin aksine İspanya’da oynanan ilk maç çok kolay geçmiş ve Galatasaray, İstanbul’a 4-1’lik bir skor avantajı ile dönmüştür²⁷. Rövanş maçı İstanbul’da oynanmış ve Galatasaray’ın 2-1’lik üstünlüğü ile sona ermiştir. Bu maç sonunda Galatasaray, UEFA Kupası yarı finaline kalmıştır²⁸.

Galatasaray’ın yarı finaldeki rakibi İngiltere’nin köklü takımlarından Leeds United olmuştur. İlk maç İstanbul’da oynanmıştır. Maç öncesinde İngiliz taraftarların İstanbul’da çıkardığı olaylar ve iki Leeds taraftarının olaylar sırasında hayatını kaybetmesi maçın gergin bir ortamda geçmesine neden olmuştur. Bu gergin ortamda oynanan ilk maçı Galatasaray, 2-0’lık bir üstünlükle kazanmış böylece turun geleceğini avantajlı bir skorla rövanş maçına taşımıştır. İngiltere’deki rövanş maçı gergin bir ortamda başlamıştır. Maç öncesinde Leeds United Kulübü Başkanı Peter Ridsale’nin ortalığı kızıştıran açıklamaları ve UEFA’nın “Galatasaray seyircisiz gelecek.” beyanati sonrasında takımlar karşı karşıya gelmiştir. Galatasaray İngiltere’ye giderken, futbolcuların güvenliğini sağlamak amacıyla ekibe Türkiye İçişleri Bakanlığı tarafından görevlendirilen 11 kişilik bir özel tim eşlik etmiştir. Böylece

26 *Cumhuriyet Gazetesi*, 17 Mayıs 2000, s.19.

27 *Hürriyet Gazetesi*, 18 Mayıs 2000, s.36.

28 *Cumhuriyet Gazetesi*, 17 Mayıs 2000, s.19.

koruma kalkanı içerisinde Leeds'e gidilmiştir. Türk taraftarların olmadığı maç 2-2'lik bir sonuçla bitmiş, böylece Galatasaray bir ilki gerçekleştirerek kendisini Türk futbol tarihine UEFA finaline çıkan ilk futbol takımı olarak yazdırmıştır. Galatasaray'ın rakip olarak karşısına RC Lens takımını eleyen İngiliz devi Arsenal çıkmıştır²⁹.

Maç öncesinde gazetecilere açıklamalarda bulunan Galatasaray Teknik Direktörü Fatih Terim, hiç yenilmeden finale çıktıklarını, bu geleneğin bozulmayacağını, sahadan yine galip ayrılıp Türk futbol tarihinin ilk UEFA Kupasını kazanacaklarını belirtmiştir. Arsenal'in gücünü bildiklerini ve bunu her fırsatta dile getirdiklerini söyleyen sarı kırmızılı takımın hocası; "İngiliz ekibinin kadrosu yıldızlardan geçilmiyor. Bir futbolcusunun değeri neredeyse bizim tüm takımımız kadar. Ancak bu tablo pes edeceğimiz anlamını taşıyor. Onların oyun sistemini biliyoruz. Buna göre de tedbirler alarak maçı kazanacağız." açıklamasında bulunmuştur. Terim açıklamasının devamında; "Topun mümkün olduğunca bizde kalmasına ve İngilizlere oyun kurdurmamaya çalışacağız. Forvette etkili adamlarına ne kadar az pas gelirse bizim için o kadar iyi. Bu nedenle savunma hattı orta alandan başlayacak. Eğer bunları başarısak Kopenhag'da yeni bir tarih yazarız"³⁰ demiştir.

Arsenal Teknik Direktörü Arsene Wenger de yaptığı açıklamada, UEFA Kupasını müzelerine götürmeye kararlı olduklarını söylemiştir. Wenger; "Finale kadar geldiğine göre Galatasaray'ın gücünü tartışmamız yersiz. Çok zor bir mücadele olacak. İki takımda birbirini kollayıp bir açık bulduğu anda gol atmayı düşünecek"³¹ demiştir. İki teknik direktörün açıklamaları, UEFA kupasını almayı çok istediklerini göstermiştir.

2. Şampiyonluk Maçı ve Yansımaları

UEFA Kupası final maçı Danimarka'nın Kopenhag kentinde 41.000 kişilik Parken Stadı'nda oynanacaktır. Maç öncesindeki haberlerde, final müsabakasının TRT ekranlarından yayımlanacağı, tarihi maçın İspanyol hakem Antonio Lopez Nieto tarafından yönetileceği belirtilmiştir. Ayrıca, 125 medya kuruluşunun maçı naklen yayımlayacağı ifade edilmiştir. İlave olarak haberlerde, 200'ü Türk olmak üzere 500 gazeteci ve foto muhabirinin maçı takip edeceği aktarılmıştır³².

29 *Cumhuriyet Gazetesi*, 17 Mayıs 2000, s.19.

30 *Takvim Gazetesi*, 17 Mayıs 2000, s.14.

31 *Takvim Gazetesi*, 17 Mayıs 2000, s.14.

32 *Cumhuriyet Gazetesi*, 17 Mayıs 2000, s.1.

Final maçı öncesi Galatasaray Teknik Direktörü Fatih Terim tarafından yapılan açıklamada; “Bizde hedef bitmez. Hedef biterse düşeriz. Bunun bilincindeyiz... Gol atacağız. Buna inanıyorum. Ve maçın sonucu ne olursa olsun iki takımda gerçek kimliklerini sahaya yansıtacak. Bu maç sonrası belki Süper Kupa finali, belki bir başka final oynarız kim bilir? UEFA’da final oynayacağız. Gelecek yıl Şampiyonlar Ligi’nde final oynamak istiyoruz. Hep bir sonraki maçı düşünmüşüzdür. Kalırım giderim, bu önemli değil. Galatasaray’ın futbol omurgası oturdu. Bir iki taş aradan çekilse bile pek bir şey fark etmez. Galatasaray Avrupa’da tek. Niye tek? Çünkü hücum futbolu oynayan, doksan dakika boyunca golü düşünen, rakip kim olursa olsun ileride basan tek takım. Bu çocukları alkışlayın. Çünkü onlar yüzyıllık futbol tarihimizde ilk kez final oynuyorlar ama daha önemlisi onlar bazı görüşleri çürüttüler. Sakatmış, cezalıymış, onlar artık bu bahaneleri aştı.”³³ demiştir. Fatih Terim’in açıklamaları, takımına ne kadar çok güvendiğini ve inandığını göstermektedir.

Arsenal ile Galatasaray arasında oynanan UEFA Kupası finali öncesinde Galatasaraylı taraftarlar, kendilerine ayrılan 12.000 kişilik bölümü tamamen doldurmuştur. Arsenal’e ayrılan bölümde ise yer yer boşluklar olduğu görülmüştür. Galatasaraylı taraftarların Danimarkalıların elinde bulunan biletleri de satın aldığı öğrenilmiştir. Böylece, Parken Stadı’ndaki seyirci üstünlüğü sarı kırmızılı takımdan yana olarak ön plana çıkmış ve maçı 15.000 civarında Türk izlemiştir³⁴. Maç öncesinde Galatasaraylı taraftarlar bayrak şov yaparak, stadi “Cim bom bom” ve “Türkiye” tezahüratları ile inletmiştir. Maç öncesi stat hoparlörlerinden sık sık Türkçe ve İngilizce anonslar yapılmış ve taraftarlar sükûnete davet edilmiştir. Bu sırada folklor gösterileri ve pon pon kızların yaptığı şovlar, taraftarlar arasında artan gerginliğin bir nebze de olsa düşmesine etki etmiştir³⁵.

Final maçı, 17 Mayıs 2000 tarihinde Danimarka’nın Parken Stadı’nda oynanmıştır. Maç saat 21.45’te orta hakemin düdüğü ile başlamıştır³⁶. Maçın genelinde Galatasaray, kupayı daha çok isteyen takım olarak ön plana çıkmıştır. Nitekim ilk on beş dakikadan sonra Galatasaray atakları akın akın gelmeye başlamıştır. İlk yarı boyunca iki takımda birbirine bariz bir üstünlük sağlayamamıştır. Ancak gerek tribündeki taraftar ve gerekse Galatasaraylı

33 *Cumhuriyet Gazetesi*, 17 Mayıs 2000, s.19.

34 *Hürriyet Gazetesi*, 18 Mayıs 2000, s.1.

35 *Cumhuriyet Gazetesi*, 18 Mayıs 2000, s.10.

36 *Sabah Gazetesi*, 18 Mayıs 2000, s.1.

oyuncular, kupayı çok istediğinin işaretini vermiştir. İkinci yarı başlar başlamaz her iki takım da bir an önce gol bulmak için süratli ve organize ataklar yapmaya başlamıştır. Bu arada oyuncuların hırs ve isteği yüzlerine yansımıştır. Böyle olunca sahada sert bir futbol ortaya çıkmıştır. Bu yüzden İspanyol hakem, maçın kontrolünü elden bırakmamak için bol bol sarı kartlarına başvurmuştur³⁷.

Galatasaray, maçın ikinci yarısında ele geçirdiği gol fırsatlarından faydalanamamıştır. Bu arada normal sürenin uzatmasının ikinci dakikasında Galatasaraylı oyunculardan Gheorghe Hagi kırmızı kart görerek, oyundan atılmıştır. Böylece Galatasaray takımı 10 kişi kalmıştır. Neticede maçın normal süresi 0-0 sona erince, uzatma dakikalarına geçilmiştir. Uzatma dakikalarında altın gol uygulaması geçerli olmuştur. Bu kurala göre, uzatma anlarında ilk golü atan takımın şampiyon olması öngörülmüştür³⁸.

Maçın uzatma dakikalarında Galatasaraylı futbolculardan Bülent Korkmaz ve Capone (Carlos Alberto de Oliveira) sakat sakat oyuna devam etmiştir. Bülent Korkmaz, maç sırasında omuzu çıkmasına karşın maça devam etmiş ve gösterdiği özveri ile maçın en önemli figürlerinden biri olmuştur³⁹. Gheorghe Popescu maç boyunca mücadele ederek maçın kazanılmasında etkili olmuştur⁴⁰. Uzatma anlarında Galatasaray kalecisi Claudio Taffarel, yaptığı kurtarışlar ile ön plana çıkmıştır.⁴¹ Uzatma dakikaları golsüz sona erince seri penaltı atışlarına geçilmiştir⁴². Neticede penaltı atışlarında Galatasaray, Arsenal'e 4-1'lik üstünlük sağlayarak maçı ve kupayı almıştır⁴³.

Maçın ardından Galatasaraylı futbolcular, sahada UEFA Kupası ile tur atmıştır. Bu sırada kupanın kazanılmasında önemli bir paya sahip olan Teknik Direktör Fatih Terim tarafından yapılan açıklamada; "Oyuncular, 10 kişi kaldıkları zaman bile hiç heyecan yapmadılar gerek taktik gerek anlayış gerekse mücadele açısından bu kupayı çoktan hak ettik." Bu kupanın Türk futbolunun önünü açacağını söyleyen Fatih Terim, "Her zaman aynı ülkelerin takımları kupaları kazanamaz. Uyumlu bir yönetim, başarılı bir kadro ve en

37 *Cumhuriyet Gazetesi*, 18 Mayıs 2000, s.10.

38 *Cumhuriyet Gazetesi*, 18 Mayıs 2000, s.10.

39 *Fotomaç Gazetesi*, 18 Mayıs 2000, s.1.

40 *Fanatik Gazetesi*, 18 Mayıs 2000, s.1.

41 *Türkiye Gazetesi*, 18 Mayıs 2000, s.1.

42 *Milliyet Gazetesi*, 18 Mayıs 2000, s.1.

43 *Takvim Gazetesi*, 18 Mayıs 2000, s.1; *Hürriyet Gazetesi*, 18 Mayıs 2000, s.1.

önemlisi birbirlerine kenetlenmiş bir millet ile yapamayacağımız hiçbir şey yok. Tüm ülkenin bize kilitlendiğini biliyorum. Bundan kısa bir süre önce çok büyük acılar yaşamış milletimize bu kupayı hediye ediyorum”⁴⁴ diyerek konuşmuştur.

Final maçının ardından Arsenal Teknik Direktörü Arsene Wenger tarafından gazetecilere bir beyanat verilmiştir. Bu beyanatında Wenger; “Penaltıların Türk taraftarların bulunduğu bölümdeki kaleye kullanılması, Galatasaray’a avantaj sağladı. İki penaltı kaçıracağımız hiç aklıma gelmezdi. Dünyanın en büyük futbolcuları penaltıları direğe nişanladı. Maç sırasında her iki takımda fırsatlar yakaladı. Ancak Galatasaray, hak ederek kupaya ulaştı”⁴⁵ demiştir. Arsenal Teknik Direktörü’nün açıklamaları, Galatasaray’ın başarısını kabullendiğini göstermektedir.

Maç sonrasında açıklama yapan Galatasaray Kaptanı Bülent Korkmaz beyanatında; “Bileğimizin hakkıyla finale geldik ve kupayı kazandık. Mutluluğumu tarif edecek kelime bulamıyorum. İnanılmaz bir sevinç yaşıyorum. Tüm Türk milletine armağan olsun”⁴⁶ demiştir. Galatasaraylı oyunculardan Hagi yaptığı açıklamada; “Galatasaray ne kadar büyük bir takım olduğunu kanıtladı. Kırmızı kart görünce çok üzuldüm. Ama eksikliğimi arkadaşlarım hiç hissettirmediler. Sonuçta bu kupa Türkiye için çok önemliydi”⁴⁷ beyanatında bulunmuştur.

Galatasaray takımının başarılı futbolcularından bir diğeri olan Hasan Şaş’ta; “Başarımız şehit analarına armağan olsun” demiştir. Popescu ise; “Hayatımın en önemli vuruşu herhalde bu penaltıydı. Bu güzel ülkeye bu mutluluğu yaşattığımız için mutluyum”⁴⁸ açıklamasını yapmıştır. Okan Buruk ise yaptığı açıklamada; “Arkamızda koca bir ülke vardı. Çok dolduk. Kırık parmağımı hissetmedim bile. İğnenin etkisi devre arasında geçti. Sızladı ama umursamadım. Arsenaliler fizik açısından güçlüydü ama bizim yüreğimiz daha sağlamdı”⁴⁹ demiştir. Futbolcuların açıklamaları, kupayı almaya ne kadar çok inandıklarını göstermektedir.

44 *Hürriyet Gazetesi*, 18 Mayıs 2000, s.35.

45 *Milliyet Gazetesi*, 18 Mayıs 2000, s.30.

46 *Hürriyet Gazetesi*, 18 Mayıs 2000, s.37.

47 *Milliyet Gazetesi*, 18 Mayıs 2000, s.29.

48 *Milliyet Gazetesi*, 18 Mayıs 2000, s.29.

49 *Milliyet Gazetesi*, 19 Mayıs 2000, s.32.

Galatasaray'ın UEFA Kupasını kazanması üzerine dönemin Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer, Dokuzuncu Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel, TBMM Başkanı Yıldırım Akbulut, Başbakan Bülent Ecevit ve Başbakan Yardımcısı Devlet Bahçeli kutlama mesajı yayımlamıştır⁵⁰. Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer yayımladığı kutlama mesajında; “Ülkemize ilk kez UEFA Kupası’nda bir şampiyonluk kazandıran Galatasaray’ımızı en içten duygularla kutluyorum. Galatasaray, son yıllarda Avrupa kupalarında sergilediği üstün performansıya Türk ulusunun gurur kaynağı olmuştur. Türk futbolunun uluslararası alanda bir simgesi durumuna gelen Galatasaray’ımızın bu büyük başarısı, aynı zamanda ülkemizin her alanda dünya ile yarışma kararlılığının anlamlı bir göstergesidir”⁵¹ demiştir.

Başbakan Bülent Ecevit tarafından yapılan kutlama mesajında; “Değerli futbolcularımızı ve Galatasaray’ın yöneticilerini yürekten kutlarım. Disiplinli ve bilimsel çalışmalarla ulusumuzun aşamayacağı güç olmadığı, Galatasaray’ın zaferi ile bir kez daha kanıtlanmıştır.” denilmiştir. Dokuzuncu Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel tarafından yapılan kutlama mesajında da “Allah benim dualarımı kabul etti. Galatasaray’ın Arsenal’i mağlup edip kupayı alması, Türkiye için gurur vericidir. Galatasaray’ın tüm oyuncularını ve teknik direktörünü tebrik ediyorum. Çok büyük olaydır. Millet sevinç içerisinde. Ben de bu sevince coşkuyla katılıyorum. Tebrik ediyorum. Şimdi Avrupalıyız”⁵² açıklamasında bulunulmuştur.

Başbakan Yardımcısı Devlet Bahçeli de yayımladığı kutlama mesajında, Galatasaray’ın UEFA Kupası final maçında İngiltere’nin Arsenal takımını yenerek Avrupa Şampiyonu olmasının Türk milletine büyük bir gurur ve mutluluk yaşattığını kaydetmiştir⁵³. Kutlama mesajları, Türk devlet kademesinin şampiyonluğu içtenlik ve samimiyetle karşıladığını göstermektedir.

Galatasaray’ın başarısı Türk siyasileri arasında da mevzu konusu olmuş ve bu durum gazetelere yapılan açıklamalarla basında yer almıştır. Bu kapsamda dönemin Devlet Bakanları’ndan Şuayip Üşenmez tarafından yapılan açıklamada; “Bir Fenerbahçeli olarak millî maç niteliğinde olan bu karşılaşmada:” cim bom bom” diye bağırardım. Alkışlamaktan ellerim şişti. Hep birlikte ağladık.” demiştir. Adalet Bakanı Hikmet Sami Türk ise yaptığı açıklamada;

50 *Cumhuriyet Gazetesi*, 18 Mayıs 2000, s.1.

51 *Milliyet Gazetesi*, 19 Mayıs 2000, s.19.

52 *Milliyet Gazetesi*, 19 Mayıs 2000, s.19.

53 *Türkiye Gazetesi*, 18 Mayıs 2000, s.3.

“Kupayı getiren dördüncü golü attıklarında mutluluktan gözlerim yaşardı. O gol atıldığında bir şey sorsaydınız, heyecandan konuşamazdım. Kopenhag kriterlerine uygun bir şampiyonluk oldu. Futbolda Avrupa standartlarını yakaladık, hem de Kopenhag’da. Bir Trabzonsporlu olarak Galatasaray ile gurur duydum”⁵⁴ beyanatında bulunmuştur. Siyasilerin açıklamaları takım ayrımı gözetmeksizin tüm Türk milletinin, Galatasaray’ın şampiyonluğunu sahiplendiği göstermektedir.

UEFA Şampiyonluğu Galatasaray’ın ezeli rakipleri Fenerbahçe ve Beşiktaş tarafından da kutlanmıştır. Bu kapsamda Fenerbahçe yöneticisi Hamdi Akın tarafından, Galatasaray kafilesi havaalanında karşılanmıştır. Hamdi Akın, sarı kırmızı ve lacivert renklerden oluşan bir buket hazırlayarak, Galatasaray kafilesine vermiş ve başarılarını kutlamıştır. Fenerbahçe Basın Sözcüsü Atilla Kıyat ise yaptığı açıklamada; “Galatasaray, Türk futboluna çok büyük bir hizmette bulundu.” ifadesini kullanmıştır. Beşiktaş Kulübü Başkanı Serdar Bilgili de UEFA Kupasını kazanan Galatasaray Kulübü Başkanı Faruk Süren’e kutlama mesajı göndermiştir. Bilgili mesajında; “Türk futbolu ve Türkiye adına büyük bir olay gerçekleştirdiniz. Biz de bundan büyük mutluluk duyduk. Camianıza hayırlı olsun.” demiştir. Beşiktaş Basın Sözcüsü Erol Kaynar ise; “Canı gönülden kutluyoruz. Türk sporu için mutluluk verici bir olay.” açıklamasında bulunulmuştur. Beşiktaş Yöneticisi Mete Düren de; “Galatasaray’ın yükselttiği çıtayı daha da ileri götürerek, gelecek sezon Avrupa Şampiyonlar Ligi’nde final oynamak istiyoruz”⁵⁵ demiştir. Fenerbahçe ve Beşiktaşlı idarecilerin açıklamaları, sporun birleştirici yönünü ortaya koyduğu gibi, Türk milletinin sevinç ve kıvançta bir ve bütün olabildiğini göstermektedir.

Galatasaray’ın UEFA Kupasını kazanması Türkiye’yi ayağa kaldırmıştır⁵⁶. İstanbul, Ankara ve İzmir başta olmak üzere büyük kentlerde kupa finalini meydanlara kurulan dev ekranlardan izleyen futbolseverler, Galatasaray’ın kupaya uzanmasından sonra sabaha kadar eğlenerek kutlamıştır⁵⁷. İstanbul’da Taksim, Ankara’da Kızılay ve İzmir’de Cumhuriyet meydanlarındaki taraftarların sevinci dalga dalga tüm Türkiye’ye yayılmıştır⁵⁸. Türkiye, Galatasaray’ın tarihi zaferini Karadeniz’de horon tepip, Ege’de zeybek

54 *Milliyet Gazetesi*, 19 Mayıs 2000, s.18.

55 *Milliyet Gazetesi*, 19 Mayıs 2000, s.31.

56 *Milliyet Gazetesi*, 18 Mayıs 2000, s.28.

57 *Hürriyet Gazetesi*, 19 Mayıs 2000, s.5.

58 *Takvim Gazetesi*, 19 Mayıs 2000, s.2.

oyunarak kutlamıştır. Düzce ve Kocaeli'de aylardır çadır ve barakalarda zor şartlar altında barınan depremzedeler sabaha kadar uyumadan eğlenmiştir. Depremzede vatandaşlar, maç sonrası bayrakları kaparak sokaklara fırlamış ve gece geç saatlere kadar şampiyonluğu kutlamıştır. Fatih Terim'in hemşerisi olan Adanalılar, son penaltının gole çevrilmesi ile sokaklara dökülmüş ve sabaha kadar eğlenerek, evlerine dönmemiştir. İzmir'de maçı Cumhuriyet Meydanı'nda izleyen yaklaşık 4.000 kişi taşıdıkları sarı kırmızılı bayrak, forma ve flamalarla karnaval havası yaratmıştır. Muğla ve Manisa'da meydanlarda toplanan vatandaşlar sabaha kadar şarkılar söylemiş ve zeybek oynamıştır. Eskişehir'deki coşkulu kutlamalar, Kayseri de muhteşem bir havai fişek gösterisine dönüşmüştür. Trabzon'da belediye binası önünde kurulan dev ekrandan maçı izleyen yüzlerce taraftar, Gazeteciler Cemiyeti önüne doğru yürümüştür. Kemençeler çalınmış, horonlar tepilmiştir. Kırıkkale'de yirmi bir pare top atışı yapılmıştır. Erzurum'da binlerce taraftar, araçları ile şehir içinde tur atarak kutlamıştır⁵⁹.

Galatasaray'ın zaferi, Kıbrıs'ta da sevinçle kutlanmıştır. Bu çerçevede Kıbrıslılar, sabaha kadar uyumamıştır. Kıbrıslıların coşkusuna, adada bulunan turist ve 15.000'e yakın öğrencinin sevinci de eklenince meydanlarda bayram havası esmiştir. KKTC'de yayımlanan gazeteler, "Türk'ün en mutlu günü, UEFA'ya aslan pençesi" manşetleri ile çıkmıştır. Galatasaray'ın başarısı Güney Kıbrıs Rum Kesimi'nde de yankı uyandırmıştır. Rum radyosu, tarihte ilk kez bir Türk takımının UEFA Kupasını aldığını duyurmuştur. Galatasaray'ın zaferi, Yunanistan'daki Batı Trakya Türklerinin sokaklara dökülmesine sebep olmuştur. Bunların yanında Almanya, Belçika, Hollanda, Avustralya, Makedonya, Macaristan ve Kosova'da birçok Türk sokaklara dökülerek UEFA şampiyonluğunu doyasıya kutlamıştır⁶⁰.

UEFA Kupasını kazanan Galatasaray takımı, 18 Mayıs 2000 tarihinde İstanbul'a dönmüştür. Sarı kırmızılı ekibi, İstanbul Atatürk Havaalanı'nda binlerce taraftar karşılamıştır. Galatasaray kafilesi gelmeden, havaalanı karnaval yerine dönmüştür. Binlerce kişi, ellerinde Galatasaray ve Türk bayrakları ile alandaki yerini almıştır. Futbolcuların havaalanına indiği sırada, yaklaşık 2.000 Atatürk Havalimanı çalışanı ellerinde çiçeklerle Galatasaray'ı, "Türkiye sizinle gurur duyuyor." sloganları ile uçağın çevresini sararak karşılamıştır. Buradaki kalabalık daha sonra Galatasaray kafilesi ile birlikte, havaalanında bekleyen üstü açık bir otobüse binerek Taksim'e hareket

59 *Milliyet Gazetesi*, 19 Mayıs 2000, s.1, 4.

60 *Hürriyet Gazetesi*, 19 Mayıs 2000, s.6.

etmiştir. Bu şehir turu sırasında taraftarlar, futbolculara sevinç gösterisinde bulunmuş ve coşkulu bir şekilde kupanın mutluluğunu yaşamıştır⁶¹. Kafile Taksim'e geldiğinde taraftarın coşkulu tezahüratları yeri göğü inletmiştir. Kupa ile otobüsün üzerinden kalabalığı selamlayan futbolcular, sevgi seline boğulmuştur⁶². Bu sırada ellerinde bayrak ve flamaları ile Galatasaray lehine büyük sevgi gösterilerinde bulunan sporseverler, "Gittik, gördük, aldık, geldik.", "Dün seninle yarışan, bugün herkes perişan", "Son imparator ve askerleri", "Biz bunu hep yapacağız, bekleyin", "Kıskananlar çatlasın" yazılı pankartlar taşıırken; "Türkiye sizinle gurur duyuyor", "Her zaman her yerde büyük cim bom" diye sloganlar atmıştır⁶³.

UEFA, Galatasaray takımı ile birlikte İstanbul'a getirilen orijinal kupanın, on bir ay boyunca sarı kırmızılı takımın müzesinde kalmasına müsaade etmiştir. 15 kilogram ağırlığında bulunan ve saf gümüşten yapılan bu kupa alındıktan sonra, yerine bir kopyasının sergilenmek üzere Galatasaray takımına verilmesi öngörülmüştür. Bu arada Galatasaray Yönetim Kurulu, kazanılan UEFA Kupası nedeniyle futbolculara bir trilyon iki yüz elli milyar prim verilmesini kararlaştırmıştır. Bu paranın, takım içindeki dağıtımının Teknik Direktör Fatih Terim aracılığı ile yapılması planlanmıştır. Kupanın alınmasından sonra İstanbul ilçe belediyeleri, Galatasaray takımının başarısını ölümsüzleştirmek için kolları sıvamıştır. Bu kapsamda Bahçelievler Belediyesi UEFA Kupasının heykeli için proje çalışması başlatmıştır. Beşiktaş Belediyesi de Fatih Terim ve futbolcuların heykellerini dikme kararı almıştır⁶⁴.

Galatasaray'ın başarısı, tüm dünyada gazetelerin sayfalarını çeşitli şekillerde süslemiştir. Yunan gazetelerinden To Vima Galatasaray'ın şampiyonluğunu, "Şarkılarını buradan duyacaktık." manşeti ile görmüştür. Bir diğer Yunan gazetesi Elefteros Tipos, "Paşalar yendi." beyanatında bulunmuştur. Yine Yunan gazetelerinden Ta Nea ise, "Anadolu'nun yıldızı parladı." demiştir. Almanya'dan Bild, "Kupa zaferi Boğaz'da deprem yarattı." ifadesini kullanmıştır⁶⁵. Yine Alman gazetesi Berliner Morgenpost, "Champion cim bom" başlığı ile çıkmıştır⁶⁶.

61 *Cumhuriyet Gazetesi*, 19 Mayıs 2000, s.1.

62 *Milliyet Gazetesi*, 19 Mayıs 2000, s.17.

63 *Cumhuriyet Gazetesi*, 19 Mayıs 2000, s.10.

64 *Cumhuriyet Gazetesi*, 19 Mayıs 2000, s.10.

65 *Hürriyet Gazetesi*, 19 Mayıs 2000, s.1.

66 *Milliyet Gazetesi*, 20 Mayıs 2000, s.30.

Fransız gazetesi *Lequipe*, “Galatasaray, Avrupa kalitesinde. Türkiye, Avrupa’ya büyük kapıdan girdi.” demiştir. İngiliz gazetesi *The Guardian* ise, “Arsenal sinir savaşını kaybetti. Artık bu maçı unutam.” açıklamasını yapmıştır⁶⁷. Rus gazetesi *Kommersant*, “Türkler, Arsenal’i kurşuna dizdi.” demiştir. Bir diğer Rus gazetesi *Komsomolskaya Pravda* ise, “Osmanlı İmparatorluğu, Britanya İmparatorluğunu yıktı”⁶⁸ yorumunu yapmıştır. Dış basındaki açıklamalar, Galatasaray’ın UEFA Kupası şampiyonluğunun değişik şekillerde ve ironik olarak işlendiğini göstermektedir. Bu kapsamda şampiyonluk, bir taraftan Avrupa Birliği ile ilişkilendirilmiş, diğer taraftan tarihi tanımlamalarla ve iğneleyici ifadelerle konu edinilmiştir.

Gelişmeler bu şekilde iken gazetelere Bakanlar Kurulu’nun UEFA Kupası’nı kazanan Galatasaray’a, “Üstün Hizmet Madalyası” verilmesinin kararlaştırıldığı haberi yansımıştır⁶⁹. Bu kapsamda Başkan Faruk Süren, Teknik Direktör Fatih Terim ve bazı futbolcuların Ankara’ya gelecekleri ve 19 Mayıs Stadi’nda düzenlenen bir tören ile futbolculara Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer tarafından ödülün takdim edileceği belirtilmiştir. Bu sırada Başbakan Bülent Ecevit, Galatasaray’ın başarısını Fatih Terim’e gönderdiği bir mesaj ile kutlamıştır⁷⁰.

UEFA Asbaşkanı ve FIFA İcra Kurulunun Türk Üyesi Şenes Erzik Galatasaray’ın UEFA Kupası Şampiyonluğunu, “Galatasaray Türkiye’ye üç yıla bedel puan kazandırdı. Türk takımlarının önü açıldı. Bir Türk olarak çok mutluyum. Bir ilk başarıldı. Türkiye’nin Galatasaray ile birlikte tüm turları geçerek bileğinin hakkıyla mutlu sona ulaşması, tarifi mümkün olmayan bir duygu. Turları geçeceğini söylüyorduk. Büyük mutluluk duyuyorum. Türkiye bu sonuçla yalnız prestij olarak değil, bu maçla birlikte 24 puan topladı. Galatasaray’ın tek başına topladığı bu puan, herhalde UEFA tarihinde ilk kez oldu. Bu nedenle alınan sonucun puanı Türkiye ve Türk takımları için

67 *Hürriyet Gazetesi*, 19 Mayıs 2000, s.1.

68 *Milliyet Gazetesi*, 20 Mayıs 2000, s.30.

69 Türkiye Cumhuriyeti kanunlarına dayanarak Devlet Üstün Hizmet Madalyası, Madalya ve Nişanlar Kanunu’na göre; İlgili bakanın teklifi, Bakanlar Kurulunun onayı ve Cumhurbaşkanı’nın tevcihi ile yurt içinde ve dışında herhangi bir alanda feragat, fedakârlık ve gayreti ile yaptığı çalışmalarda ülke ve dünya çapında emsallerine nazaran üstün başarı göstererek devletin yücelmesine ve millî menfaatlere önemli ölçüde katkısı olan Türk vatandaşlarına verilir. Bu kanun çerçevesinde Galatasaray Kulübüne de Devlet Üstün Hizmet Madalyası verilmesi öngörülmüştür. *Hürriyet Gazetesi*, 19 Mayıs 2000, s.20.

70 *Cumhuriyet Gazetesi*, 19 Mayıs 2000, s.10.

üç seneye bedel. 2001-2002 sezonu ile birlikte Türkiye, daha fazla takımla kupalara katılabilecek. Çok büyük bir başarı. Dahası bütün futbol otoriteleri, Galatasaray'ın mutlu sona bileğinin hakkı ile ulaştığı hakkında birleşti. Bundan daha büyük mutluluk olamaz"⁷¹ diyerek kutlamıştır.

19 Mayıs 2000 tarihinde Ankara'da yapılan 19 Mayıs Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı etkinlikleri sırasında dönemin Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer tarafından 19 Mayıs Stadi'nda Galatasaray Kulübü adına Başkan Faruk Süren'e Devlet Üstün Hizmet Madalyası verilmiştir. Ankara'daki törene futbolcular ve teknik kadro katılmamıştır. Tören öncesinde Devlet Bakanı Fikret Ünlü tarafından bir konuşma yapılmıştır. Bu konuşmasında Bakan Ünlü, Galatasaray'ın yaratmış olduğu sevincin ulusça yaşanmaya devam ettiğini söylemiştir. Ayrıca Bakan Ünlü; "Cumhuriyet tarihimizin en büyük başarılarından birini Galatasaray ile yaşadık. Bu başarının Gençlik Haftası'na rastlaması ülkemizin kurucularına yıllar sonra verilen güzel bir hediye oldu. Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne girme yolunda Galatasaray'ın kazandığı başarının önemi ileride daha iyi anlaşılacaktır"⁷² demiştir.

Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer törende yaptığı konuşmada tüm vatandaşların 19 Mayıs Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı'nı kutlarken; "Bugün coşkumuzu artıran bir olay daha yaşanmaktadır. Ulusumuzun haklı gururu Galatasaray futbol takımımıza başarılarından dolayı, Devlet Üstün Hizmet Madalyası veriliyor. Son yıllarda Avrupa kupalarında sergilediği üstün performansla Türk futbolunun uluslararası bir simgesi durumuna gelen Galatasaray'ımız, Türk ulusunun dünyayla her alanda yarışma inanç ve kararlılığını bir kez daha göstermiştir. Ülkemize kazandırdığı bu şampiyonluk, sahada kazanılan bir zaferin ötesinde Türkiye'nin tanıtımı yönünden de büyük bir önem taşımaktadır"⁷³ demiştir. Bu sırada Galatasaray'ın kupayı almasına paralel olarak takıma UEFA'dan, 8.500.000 dolar bir şampiyonluk ödülü verilmiştir⁷⁴.

UEFA Kupası Galatasaray'ın değerini yaklaşık üç kat artırmıştır. İngiliz değerlendirme şirketi Deloitte Tourche, Leeds United ile oynanan yarı final maçından önce Galatasaray'a 41 milyon dolar (25 Trilyon Lira) fiyat biçmiştir. Aynı şirket final maçı sonrası Galatasaray'ın piyasa değerini 110 milyon

71 *Cumhuriyet Gazetesi*, 19 Mayıs 2000, s.11.

72 *Cumhuriyet Gazetesi*, 20 Mayıs 2000, s.18.

73 *Cumhuriyet Gazetesi*, 20 Mayıs 2000, s.18.

74 *Cumhuriyet Gazetesi*, 18 Mayıs 2000, s.10.

dolar (68 trilyon lira) olarak açıklamıştır. Şirketin değerlendirmesinde Arsenal'in değeri 150 milyon dolar, Leeds United'in değeri ise 47 milyon dolar olarak gösterilmiştir⁷⁵. Bu değerlendirme, uluslararası arenada kazanılan başarıların kulüplerin tanınırlığı yanında maddi olarak değer ve kıymetini artırdığını kanıtlamaktadır.

Galatasaray takımı İstanbul'a döndükten sonra, özel bir uçakla 23 Mayıs 2000 tarihinde UEFA Kupası ile birlikte Ankara'ya gitmiştir. Sarı kırmızılı oyuncuların büyük ilgi gördüğü bu ziyaret sırasında, Galatasaray kfilesini Başbakanlıkta Devlet Bakanı Fikret Ünlü karşılamıştır. Bakan Fikret Ünlü bu ziyaret sırasında yaptığı açıklamada, futbolculara başarılarından dolayı 20'şer adet Cumhuriyet altını ödül verildiğini belirtmiştir. Ardından kfileyi Başbakan Bülent Ecevit kabul etmiştir. Bu ziyaret esnasında Başbakan Bülent Ecevit; "Eşimle birlikte final maçını izlerken çok heyecanlandık. Bize büyük bir kıvanç yaşattınız. Ulusumuzun saygınlığını artırdınız. Sizi yürekten kutluyorum. Sağ olun." demiştir. Başbakan'ın bu beyanatına Galatasaray Kulübü Başkanı Faruk Süren teşekkür ederek karşılık vermiştir. Bu sırada Teknik Direktör Fatih Terim; "Size eşinizle birlikte bu maçı seyrettirebildiysek zaten başarılı olmuşuzdur." açıklamasında bulunmuştur. Kfile Başbakan ile görüşükten sonra Başbakan Yardımcısı Devlet Bahçeli ile bir araya gelmiştir. Bu görüşme sırasında Başbakan Yardımcısı Devlet Bahçeli; "Avrupa'nın fatihlerine, Fatih'in aslanlarına teşekkürlerimi sunuyorum. Sadece Türkiye'yi değil, Orta Asya'da yaşayan Türk ulusunu da sevince boğdunuz. Hükümet olarak size her türlü desteği vereceğiz." demiştir. Ayrıca Devlet Bey, Başkanı olduğu Türk Tanıtma Vakfı üzerinden 25 milyon dolara kadar yardıma da imza atacağını sözlerine eklemiştir. Bu görüşme sonrasında Galatasaray kfilesi, TBMM'ye geçerek parti grupları ve başkanları ile genel kurul salonunu ziyaret etmiştir⁷⁶.

Sonuç

Eski ve köklü bir geçmişi olan Türk Futbol tarihinde, 33 farklı kulüp Avrupa kupalarında mücadele etmiştir. Bu kapsamda 1956 yılından itibaren Galatasaray ile başlayan Avrupa kupaları arenasına birçok Türk futbol kulübü, katılım göstermiştir. Ancak, Türk futbol kulüplerinin Galatasaray ile başlayan Avrupa kupaları maceralarında 2000 yılına kadar herhangi bir başarı gelmemiştir. Bu şanssızlığı kıran ilk futbol kulübü Galatasaray olmuştur.

75 *Milliyet Gazetesi*, 20 Mayıs 2000, s.1.

76 *Milliyet Gazetesi*, 24 Mayıs 2000, s.32.

Galatasaray, 1999-2000 sezonunda Avrupa Şampiyonlar Ligi ile başlayan Avrupa Kupaları macerası esnasında üçüncü olarak elenmiş, ancak yoluna UEFA Kupası'nda devam etmiştir. Bu kapsamda Galatasaray, UEFA Kupası'ndaki güçlü rakiplerini tek tek yenerek, kupaya uzanan yolu açmıştır. Galatasaray, finalde karşılaştığı İngilizlerin ünlü kulübü Arsenal'i penaltılar sonucu saf dışı ederek UEFA Kupasını müzesine götürmüştür. Böylece Türk futbol tarihinde, uluslararası arenada UEFA kupasını kazanan ilk kulüp olmuştur. Bu sırada Türk insanı, takım ayrımı gözetmeksizin başarıyı sahiplenmiş ve Galatasaray kulübünün başarısına ortak olmuştur. Bu durum Türk milletinin kıvanç ve tasada her zaman ve her yerde bir ve bütün olduğunu göstermiştir.

Galatasaray'ın başarısı, ulusal ve uluslararası arenada Türk milletini gururlandırmış ve ilk olması yönüyle tarihteki yerini almıştır. Ayrıca bu başarı, Türk milletini onurlandırmış ve diğer ulusal futbol kulüplerine de örnek teşkil etmiştir. Bunun yanında elde edilen başarı, azmin ve kararlılığın her hedefi getirebileceğini göstermiştir.

Kaynaklar

Kitaplar

Şabanoğlu, Melih, *Kuruluş: Mekteb-i Sultani'den Galatasaray Spor Kulübü'ne Türkiye'de Futbolun Erken Çağı (1904-1907)*, Vakıfbank Kültür Yayınları, İstanbul 2018.

Tanrıkulu, Altan, *Fenerbahçe Tarihi*, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul 2003.

Urartu, Ümit, *Futbol, Teknik, Taktik, Kondisyon*, İnkılâp Kitabevi, İstanbul 1987.

Makaleler

Aktütün, İlker, “Oyundan Siyasete: Türkiye’de Futbolun Doğuşu”, *İktisat Dergisi*, S. 463-468, İFMC Yayını, İstanbul 2005, s.3-5.

Argon, Ahmet Onur, Müniroğlu, Recep Sürhat, “Farklı Liglerde Mücadele Eden Profesyonel Futbol Takımlarının Taktik Antrenman Durumlarının Belirlenmesi”, *Futbol Bilim ve Teknoloji Dergisi*, C 6, S. 4, Ankara 1999, s.15-22.

Batmaz, Hüseyin Çağdaş, Devocioğlu, Sebahattin, Talha Murathan, “Türkiye’de Futbolun Kurumsal Değişimi”, *Spormetre*, C 15, S. 2, Yıl: 2017, s.47-56.

Fişek, Kurthan, “Türkiye’de Spor”, *Cumhuriyet Dönemi Türkiye Ansiklopedisi*, C 8, İletişim Yayınları, İstanbul 1983, s.2177-2178.

Günay, Nejla, “Osmanlı Devleti’nde Kurulan Spor Cemiyetleri ve Jimnastik Derslerinin Milliyetçilik Hareketlerindeki Rolü”, *Belleten Dergisi*, C 81, S. 292, Yıl: 2017, s.917-946.

Sancaktar, Caner, “Türkiye’de Modernleşme Siyaset ve Futbolun Doğuşu”, *Bilgi ve Bellek Dergisi*, S. 8, s.158-175.

Talimciler, Ahmet, “Türkiye’de Futbolun Örgütlenmesi”, *İktisat Dergisi*, S. 463-468, s.1-11.

Tezler

Arslan, Turgut, *Futbol Oynanan Farklı Zeminlerin Futbolcuların Fiziksel Performansları Üzerine Etkisi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Bolu 2009.

Ayran, Tuna, *Ofsayt Kuralı ile Ofsayt Kuralı Olmadan Oynanan Futbol*

Oyunundaki Maç Analizi Sonuçlarının İncelenmesi, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara 2006.

Güler, Dursun, *Kayseri Bölgesinde Futbol Liglerine Katılan Spor Kulüplerinin Çalışma Şartları ve Sporcu Kaynakları*, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Kayseri 1996.

Süreli Yayınlar

Cumhuriyet Gazetesi

Fanatik Gazetesi

Fotomaç Gazetesi

Hürriyet Gazetesi

Milliyet Gazetesi

Sabah Gazetesi

Takvim Gazetesi

Türkiye Gazetesi

İnternet Kaynakları

www.galatasaray.org, Erişim Tarihi: 27 Şubat 2024, Saat: 11.00.

etimolojiturkce.com, Erişim Tarihi: 26 Şubat 2024, Saat: 13.20.